

S İ R K Ü L E R R A P O R	
Tarih:	02.01.2025
Sayı:	2025/01
Konu:	Elektronik Defter Genel Tebliğinde Değişiklik Yapıldı

Özet 31.12.2024 tarihli ve 32769 sayılı Resmî Gazete’de Elektronik Defter Genel Tebliği (Sıra No: 1)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 6) yayımlandı.

Bu Tebliğ ile envanter defterinin ihtiyari olarak elektronik defter şeklinde tutulabilmesine olanak sağlanmakta ve Gelir İdaresi Başkanlığına, envanter defterinin e-Defter olarak tutulmasını zorunlu kılma yetkisi verilmektedir. Ayrıca, bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerden Vergi Usul Kanununun 172 ve 173 üncü maddeleri kapsamında defter tutma yükümlülüğü bulunmayan dernek, vakıf, sendika, oda, birlik, federasyon, konfederasyon gibi mükellefler ile kurumlar vergisinden muaf olan kooperatifler ve iflas kararının devamı müddetince iflas halinde olan mükelleflerin e Defter uygulamasına dâhil olma zorunluluğunun bulunmadığı açıklanmıştır.

28141 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektronik Defter Genel Tebliği (Sıra No: 1)’nin “2. Tanımlar ve Kısaltmalar” başlıklı bölümünde yer alan “Açılış Onayı” ve “Kapanış Onayı” tanımları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Açılış Onayı: Hesap döneminin ilk ayına (envanter defteri için ilk gününe) ilişkin olarak alınan elektronik defter beratını,”

“Kapanış Onayı: Hesap döneminin son ayına (envanter defteri için son gününe) ilişkin olarak alınan elektronik defter beratını,”

II.e-Defter Uygulamasına Dahil Olma Zorunluluğu

Bilanço esasına göre defter tutmak zorunda olan mükellefler ile ihtiyari olarak bilanço esasına göre defter tutmayı tercih eden mükelleflerin e-defter uygulamasına dahil olmaları zorunludur. Yapılan değişiklikle Vergi Usul Kanununun 172 ve 173’üncü maddeleri gereğince defter tutmakla yükümlü olan dernek ve vakıfların iktisadi işletmelerinden bilanço esasına göre defter tutanların e-Defter uygulamasına dâhil olmalarının zorunlu olduğu belirtilmiş ve söz konusu maddeler kapsamında defter tutma yükümlülüğü bulunmayan dernek, vakıf, sendika, oda, birlik, federasyon, konfederasyon gibi mükellefler ile kurumlar vergisinden muaf olan kooperatifler ve iflas kararının devamı müddetince iflas halinde olan mükelleflerin e-Defter uygulamasına dahil olma zorunluluğunun bulunmadığı belirtilmiştir.

Öte yandan, e-Defter uygulamasına dâhil olma zorunluluğu bulunan mükelleflerden;

1- e-Fatura uygulamasına geçiş zorunluluğu bulunan mükellefler,e-Fatura uygulamasına geçiş süresi içinde (e-Fatura uygulamasına yıl içinde zorunlu olarak geçen mükellefler bakımından izleyen yılın başından itibaren),

2- Tebliğ yayım tarihi itibarıyla Türk Ticaret Kanununun 397'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olan şirketler 01.01.2020 tarihinden itibaren, 2020 ve müteakip yıllarda bağımsız denetime tabi olma şartlarını sağlayan mükellefler ise şartların sağlandığı yılı takip eden yılın başından itibaren,

3- 01.01.2025 tarihinden (bu tarih dâhil) itibaren bilanço esasına göre defter tutmak zorunda olan mükellefler ile bu tarihten itibaren (bu tarih dâhil) ihtiyari olarak bilanço esasına göre defter tutmayı tercih eden mükellefler 01.01.2025 tarihinden (bu tarih dâhil) itibaren (Vergi Usul Kanununun 174 üncü maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında kendisine özel hesap dönemi tayin edilenler 2025 yılı içinde başlayan hesap dönemi başından itibaren), 01.01.2025 tarihinden itibaren (bu tarih dâhil) yeni işe başlayan, yeniden işe başlayan, sınıf değiştiren, yeni bir mükellefiyete giren ve vergi muafiyeti kalkan mükelleflerden ihtiyari ya da zorunlu olarak bilanço esasına göre defter tutacaklar işe başlama, sınıf değiştirme, yeni mükellefiyete girme ve muafıktan çıkma tarihinden itibaren,

e-Defter uygulamasına geçmek ve edeften.gov.tr adresinde format ve standardı belirlenen defterlerie-Defter olarak tutmak zorundadırlar.

Yeni düzenlemeyle söz konusu mükelleflerin, “edeften.gov.tr adresinde format ve standardı belirlenen defterlerden envanter defterini ihtiyari bir şekilde e-Defter olarak tutabilecekleri” belirtilmiştir. Ayrıca “Başkanlığın faaliyet konusu, mükellefiyet süresi, vergi, şirket veya mükellefiyet türü, aktif büyüklüğü, öz sermaye büyüklüğü, brüt satış hasılatı ve sektör gibi kriterleri ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak edeften.gov.tr adresinde yayımlanacak duyuru ile envanter defterinin e-Defter olarak tutulmasına ilişkin zorunluluk getirmeye yetkili olduğu” ifade edilmiştir.

III. Uygulamadan Yararlanmaya İlişkin Usul ve Esaslar

Tebliğ kapsamında gerek zorunlu olarak gerekse ihtiyari olarak defterlerini elektronik ortamda oluşturacak, kaydedecek, muhafaza ve ibraz edecek gerçek ve tüzel kişi mükelleflerin yerine getirmesi gereken şartlar aşağıdaki gibi güncellenmiştir.

“a) Gerçek kişi mükelleflerin Nitelikli Elektronik Sertifika (NES) veya Mali Mühür ya da Dijital Vergi Dairesi veya e-Devlet Kapısı şifresi temin etmiş olmaları.

b) Tüzel kişi mükelleflerin Mali Mühür ya da Dijital Vergi Dairesi veya e-Devlet Kapısı şifresi temin etmiş olmaları.

c) e-Defterin tutulması, kaydedilmesi, onaylanması, saklanması ve ibrazında kullanılacak yazılımın, Başkanlıktan uyumluluk onayı almış bir yazılım olması.

Bu şartları yerine getiren söz konusu mükelleflerin edefter.gov.tr adresinde yayımlanan başvuru kılavuzuna uygun olarak e-Defter uygulamasına başvuruda bulunması gerekmektedir.

Ayrıca, yapılan Tebliği güncellemesi çerçevesinde, Tebliğ kapsamında e-Defter uygulamasına dâhil olanlar, edefter.gov.tr adresinde duyurulan format ve standartlara uygun olarak aylık dönemler (envanter defteri için hesap dönemi) itibarıyla e-Defterlerini oluşturmaya ve saklamaya başlayacaklardır. Tebliğ kapsamında e-Defter uygulamasına dahil olan mükellefler dahil olmaları gereken (envanter defteri için dahil oldukları) aydan itibaren söz konusu defterlerini kâğıt ortamında tutamazlar. Bu mükelleflerin kağıt ortamında tuttukları defterler hiç tutulmamış sayılır.

Yine, yapılan Tebliği güncellemesi çerçevesinde, “Uygulamadan yararlananlar tarafından hesap dönemi (özel hesap dönemi dahil) bazında oluşturulacak envanter defterine ilişkin olarak;

- a) Açılış onayı yerine geçen hesap döneminin ilk gününe ait e-Defter ve berat dosyalarının gelir vergisi mükelleflerinde hesap döneminin ilk ayını takip eden dördüncü ayın 10 uncu günü sonuna kadar, diğer mükelleflerde hesap döneminin ilk ayını takip eden dördüncü ayın 14 üncü günü sonuna kadar,
- b) Kapanış onayı yerine geçen hesap döneminin son gününe ait e-Defter ve berat dosyalarının gelir vergisi mükelleflerinde gelir vergisi beyannamesinin verileceği ayı takip eden ayın 10 uncu günü sonuna kadar, diğer mükelleflerde kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği ayı takip eden ayın 14 üncü günü sonuna kadar, oluşturulması, NES veya Mali Mühürle zaman damgalı imzalanması/onaylanması ve bu defter ve berat dosyalarının e-Defter uygulamasına yüklenmesi suretiyle berat dosyalarının Başkanlıkça onaylı halinin alınması zorunludur.”

Tebliğ ile yapılan bir başka değişiklikle e-Defter ve berat dosyalarının oluşturulması, imzalanması/onaylanması için bu bölümde belirtilen süreler, e-Defterlerin Başkanlık tarafından belirlenen format ve standartta oluşturulması, imzalanması, oluşturulan e-Defterlerin teknik kontrollerden geçirilmesi, gerçekleştirilen muhasebe kayıtlarının tamamının oluşturulan e-Defter dosyalarında bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve e-Defter dosyalarına ait berat dosyalarının oluşturulması, imzalanması ve e-Defter ve berat dosyalarının Başkanlık sistemine yüklenmesi için öngörülen azami süreler olup beyanname ve ödeme sürelerini herhangi bir şekilde etkilememektedir. Belirtilen süreden önceki tarihlerde de eDefterlerin oluşturulması ve Başkanlık sistemlerine e-Defter ve berat dosyalarının yüklenmesi de mümkündür.

Diğer Hususlar

Yapılan bir başka güncelleme ile Tebliğin, envanter defterine münhasır olmak üzere öngörülen düzenlemelerine aykırı olmayan diğer düzenlemelerinin envanter defteri için de geçerli olduğu belirtilmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayımlanan söz konusu tebliğe aşağıda yer verilmiştir.

[Elektronik Defter Genel Tebliği \(Sıra No: 1\)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ \(Sıra No: 6\)](#)

Saygılarımızla